

Bình nguyên Prambanan – nơi chung sống hoà bình giữa Hindu và Phật giáo

Đồng bằng Prambanan nằm cách Yogya khoảng 18-20 km về hướng Đông (khoảng hơn 1 giờ xe do đường khúc khuỷu dẫn đến đây). Đây là một chứng tích lịch sử tôn giáo của cuộc hôn nhân giữa hai hoàng tộc Phật giáo và Ấn giáo. Rất nhiều ngôi đền rải rác khắp bình nguyên để tham quan, chiêm ngưỡng, trong đó, lớn nhất là quần thể Hindu Prambanan, kế đến là quần thể Sewu Phật giáo. Có thể nói, bình nguyên Prambanan là nơi rất đáng để viếng tại Trung Java, sau Borobudur .

Riêng quần thể Prambanan Hindu mà xưa kia, vào khoảng thế kỷ thứ 7-8, lúc nơi đây là đô thị trung tâm của vương triều Medang, dưới thời Vua Rakai Pikatan, ông đã cho xây dựng một quần thể đền đài huy hoàng, tráng lệ để thờ cúng Ba vị Thần Ấn giáo là Brahman, Vishnu và Shiva, trong đó, ngôi đền đầu tiên được xây dựng để thờ thần Shiva. Mục đích xây dựng là để thần dân biết rằng, Vương triều Medang đã từ bỏ Phật giáo để theo Ấn giáo và qui mô quần thể để cạnh tranh với Borobudur mà trước đó, cũng Vương triều này đã theo Phật giáo, cho xây dựng.

Người ta nói rằng vào thời đó, Prambanan được coi là ngôi đền hoàng gia của vương triều Medang, nơi tổ chức nhiều lễ nghi tín ngưỡng và hiến tế. Các học giả cho rằng, vào thời kỳ hoàng kim của vương quốc, có hàng nghìn tu sĩ Bà la môn và đệ tử của họ sống quanh quần thể đền này. Quần thể này bị bỏ rơi khi vương quốc dời đô về Đông Java, có lẽ do ngọn Merapi phun trào vào thế kỷ thứ 10.

Chúng tôi đến đây khoảng chiều tà, không gian trở nên mát mẻ, xa xa, bóng dáng của quần thể lô nhô trên bình nguyên, qua tàn cây kẽ lá, gây trong lòng một sự cảm khái vô cùng. Chúng tôi đi vào cổng khu đền, từ cổng vào khu đền có lẽ gần đến mấy trăm mét, tại phòng kính có máy lạnh sè sè là nơi bán vé và làm thủ tục vào thăm đền, thủ tục ấy, là quần một cái “sarong” để phân biệt khách và bảo vệ . Có một sa bàn khu đền giữa phòng, nhìn vào góc phòng, có bình nước lọc miễn phí và tấm bản đồ toàn bộ khu đền. Làm thủ tục xong, chúng tôi qua cổng khu vực đền mà tại đây, khách có thể ngắm nhìn toàn cảnh quần thể khu đền .

Tiếp cận khu đền là một công soát vé, nơi có con đường đất nện dẫn vào trung tâm khu đền, mà ven hai bên đường có sắp các biểu tượng đá, mà chúng tôi không hiểu tượng trưng cho điều gì ? (Có lẽ là một linga biến cách ?). Ngôi tháp giữa nhô lên trời cao (47m) giữa một quần thể 248 tháp lớn nhỏ khác nhau, ngôi tháp lớn này được cho là thờ thần Shiva, cho thấy sự huy hoàng của quần thể đền đài này và là một niềm hãnh diện lớn lao của những giáo đồ Hindu vào thời ấy.

Từ ngoài vào trong trung tâm khu đền, chúng tôi bồi hồi bước qua những phế tích sụp đổ ngổn ngang vì những trận động đất ở thế kỷ 16 và bị bồi thêm một trận nữa vào năm 2006, nhưng ngôi đại tháp Mahadeva Shiva sừng sững cuốn hút chúng tôi vào đó.

Chúng tôi tiến đến tháp trung tâm, nay được rào chắn cẩn thận để bảo vệ du khách. Muốn chụp ảnh toàn cảnh tháp vươn cao lên trời xanh, du khách phải đứng ở một khoảng cách khá xa .

Đến gần hơn, những tượng apsara được chạm trổ tinh vi với những đường nét tuyệt mỹ, cho dù thời gian đã qua hơn nghìn năm .

Chúng tôi chậm chậm vòng quanh tháp trung tâm, ngắm nghía những đường nét chạm khắc đầy công phu và niềm tin tôn giáo. Rất tiếc vì hậu quả của động đất, nên cấu trúc của ngôi tháp này trở nên yếu hơn, nhà chức trách đã không cho bất cứ du khách nào vào bên trong tháp.

Hai ngôi tháp hơi nhỏ hơn để thờ thần Brahman và Vishnu còn khá vững chãi, du khách có thể đi vào bên trong để khám phá. Tuy nhiên, những kẻ xâm lăng và những người dân nghèo đói đã đánh cắp rất nhiều tượng đá để bán đi. Từ trong tháp Brahman nhìn ra, quần thể trông tuyệt đẹp với sự sắp xếp các khoảng cách giữa những ngôi tháp lớn nhỏ nổi lên trên nền đất rộng rãi

Chúng tôi thăm cả 8 ngọn tháp còn lại, thì mặt trời đã ngập ghé chân trời. Chúng tôi trở ra cổng chính khu đền, lòng tiếc nuối nên đi sâu thêm vào một cạnh của quần thể, mà gần 60 ngôi tháp nhỏ đã trở thành 60 đồng gạch .

Chúng tôi ngồi trên những viên đá nhìn những đồng đò nát, lòng bồi hồi nhớ về khoảng thời gian hoàng kim của quần thể mà cuộc sống của nó gắn liền với Vương triều Medang, *điều gì cũng có sinh, trụ, dị, diệt* . Dưới ánh chiều tàn, lòng cảm thấy lâng lâng một nỗi tiếc nuối vì sự huỷ diệt của thiên nhiên *Dấu xưa xe ngựa hồn thu thảo, nền cũ lâu đài, bóng tịch dương*.

Mặt trời đã khuất bóng nơi chân trời, phải về thôi, 18g rồi, người lái xe nói, ta còn phải mất hơn 1 giờ nữa mới về đến nhà !

Tản bộ ra về mà lòng còn lưu luyến vẻ đẹp huy hoàng của quần thể này, ngoài đầu lại

nhìn, thấp thoáng qua tàn cây, quần thể trông thật huyền bí và xa xăm hàng thế kỷ

Còn một điều tiếc hơn nữa, là chúng tôi không còn thời gian để viếng quần thể Phật giáo Sewu, một bản sao của Prambanan , qui mô nhỏ hơn, nhưng lại nhiều hơn 1 ngôi đền, 249 ngôi, phân bố theo một mandara và chỉ cách Prambanan khoảng 800 m theo đường chim bay. Sewu là ngôi đền Phật giáo lớn nhất vùng đồng bằng Prambanan và lớn thứ nhì – sau Borobudur – tại miền Trung Java . (*Hình của Wiki*)

Chỉ trong vòng chưa đến 1 cây số, mà có cả hai ngôi đền Hindu và Phật giáo hoành tráng song song nhau, cho thấy nơi đây mà một thiên đường, các tôn giáo song hành nhau một cách hoà bình.

Chỉ 800 mét đường chim bay, nhưng có lẽ phải mất 30 phút để đến nơi đó, người lái xe nói. Anh nói tiếp, đến đó trời tối rồi, không còn ngắm gì được, đường về còn xa .

Ra về mà lòng còn vương vấn, hẹn một ngày nào đó, sẽ trở lại miền Trung Java để ở lại Prambanan thêm khoảng 2 ngày mới có đủ thời gian viếng hết tất cả các ngôi đền .